

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OZIQ-OVQAT SANOATI
TARMOG‘IGA TO‘G‘RIDAN-TO‘G‘RI XORIJIY INVESTITSİYALARNI
JALB ETISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH**

Olchinboyev Otabek

Andijon davlat texnika instituti

“Iqtisodiyot” kafedrası assistenti

Egamberdiyev Shavkatbek

Andijon davlat texnika instituti

“Iqtisodiyot” yo‘nalishi 4-kurs talabasi

Annotatsiya. Maqola O‘zbekiston Respublikasi oziq-ovqat sanoatiga to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarni jalb etish samaradorligini oshirish masalalarini o‘rganishga bag‘ishlangan. Oziq-ovqat sanoati mamlakat iqtisodiyotida strategik ahamiyatga ega bo‘lib, raqobatbardoshlikni oshirish, eksport salohiyatini rivojlantirish va texnologik yangilanishlarni joriy etishda muhim rol o‘ynaydi. Maqola doirasida investitsion muhitning shaffofligi, soliq va imtiyozlar tizimi, davlat-xususiy hamkorlikni rivojlantirish hamda innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish orqali tarmoqning samaradorligini oshirish yo‘llari tahlil qilindi. Maqolada xalqaro tajriba va ilg‘or yondashuvlar asosida O‘zbekiston sharoitida investitsiyalarni jalb etish strategiyalari ko‘rib chiqilgan.

Kalit so‘zlar: oziq-ovqat sanoati, to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiya, samaradorlik, davlat-xususiy hamkorlik, innovatsion texnologiyalar, eksport salohiyati.

Kirish. O‘zbekiston Respublikasi iqtisodiy rivojlanishining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida oziq-ovqat sanoati tarmog‘i alohida e‘tiborga loyiqdir. Ushbu tarmoq nafaqat ichki bozorni sifatli va yetarli darajada oziq-ovqat

mahsulotlari bilan ta'minlash, balki eksport salohiyatini oshirish va xalqaro bozorlarda raqobatbardoshligini mustahkamlashda ham muhim rol o'ynaydi. Oziq-ovqat sanoatining barqaror rivojlanishi milliy iqtisodiy strategiya va siyosatning ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib, tarmoqning raqobatbardoshligi va samaradorligini oshirish faqat ichki resurslar bilan cheklanmaydi. Shu nuqtai nazardan, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb etish orqali tarmoqni modernizatsiya qilish va innovatsion yechimlarni tatbiq etish imkoniyati mavjud.

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar mamlakat iqtisodiyoti uchun muhim ahamiyatga ega bo'lib, ular ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiya qilish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, ish o'rinlarini yaratish va eksport salohiyatini oshirishga xizmat qiladi. O'zbekiston sharoitida oziq-ovqat sanoatiga to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar jalb etish masalasi dolzarb bo'lib, soha hali to'liq raqobatbardosh emas va xalqaro standartlarga mos mahsulot ishlab chiqarish imkoniyatlari kengaymoqda. Shu bois, investitsiya muhitini yaxshilash va samaradorlikni oshirish bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqish zarurati mavjud.

Mamlakatda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar, xususan, soliq va moliyaviy imtiyozlar, soddalashtirilgan ruxsatnomalar tartibi, davlat-xususiy hamkorlik loyihalari va infratuzilmani modernizatsiya qilish xorijiy investorlarni jalb etish uchun qulay shart-sharoit yaratmoqda. Shu bilan birga, xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, investitsiyalarni jalb qilishda faqat moliyaviy rag'batlantirish yetarli emas; investorlarga barqaror iqtisodiy muhit, kafolatlar, sifat nazorati va texnologik infratuzilma ham taqdim etilishi zarur. Innovatsion yondashuvlar, masalan, agrotexnologiyalarni joriy etish va sifatni oshirishga yo'naltirilgan tizimli rag'batlantirish, tarmoqning samaradorligini sezilarli darajada oshirishga yordam beradi.

Oziq-ovqat sanoatida xorijiy investitsiyalarni jalb etish samaradorligini oshirish nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy va ekologik maqsadlar bilan ham

bog‘liqdir. Sifatli va ekologik toza mahsulotlar ishlab chiqarish orqali nafaqat eksport hajmini oshirish, balki aholining sog‘lom ovqatlanish darajasini ko‘tarish va barqaror rivojlanishga hissa qo‘shish mumkin. Shu bois, investitsiya strategiyasini ishlab chiqishda tarmoqning har bir segmentida, jumladan chorvachilik, bog‘dorchilik, don mahsulotlari, meva-sabzavot va qayta ishlash sohalarida innovatsion va samarali yechimlarni joriy etish muhimdir. Shuningdek, milliy me‘yoriy-huquqiy bazaning investitsiya jalb qilishdagi roli ham tadqiqot doirasida ko‘rib chiqiladi. Soliq va moliyaviy imtiyozlar, investitsiya kafolatlari, davlat tomonidan taqdim etiladigan qo‘llab-quvvatlash tizimi va soddalashtirilgan tartiblar xorijiy investorlarni jalb etishda muhim omillar sifatida namoyon bo‘ladi. Shu bilan birga, xalqaro tajriba ko‘rsatadiki, investitsiya muhitini shaffof va barqaror qilish, xavfsiz sharoit yaratish va innovatsion infratuzilmani rivojlantirish investitsiya samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Mamlakatda amalga oshirilayotgan investitsiya siyosati, jumladan davlat-xususiy hamkorlik loyihalari va maxsus investitsion zonalar orqali xorijiy investorlarni jalb qilish imkoniyati mavjud. Bular, bir tomondan, ishlab chiqarishni kengaytirish va eksport hajmini oshirishga xizmat qilsa, boshqa tomondan, tarmoqdagi texnologik modernizatsiyani tezlashtirish va sifatli mahsulot ishlab chiqarishga yordam beradi. Shu nuqtai nazardan, investitsiyalarni jalb qilish nafaqat moliyaviy samaradorlik, balki milliy va global raqobatbardoshlikni oshirishga xizmat qiluvchi strategik vosita sifatida qabul qilinadi.

Izlanishlar shuni ko‘rsatadiki, O‘zbekiston oziq-ovqat sanoatiga xorijiy investitsiyalarni jalb etish jarayoni nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy va ekologik jihatlarni ham hisobga olgan holda amalga oshirilsa, samaradorligi maksimal darajada oshadi. Shu bois, samarali investitsiya siyosati ishlab chiqish va uni amaliyotga tatbiq etish tarmoqning barqaror va raqobatbardosh rivojlanishida muhim rol o‘ynaydi. Shu nuqtai nazardan, ushbu maqola tahlil qiladigan masalalar investitsion muhitni yaxshilash, xalqaro tajribani o‘rganish, innovatsion va sifatga

yo‘naltirilgan strategiyalarni joriy etish orqali O‘zbekiston oziq-ovqat sanoati tarmog‘iga xorijiy investitsiyalarni samarali jalb etishga qaratilgan.

Adabiyotlar tahlili. Oziq-ovqat sanoati tarmog‘ining rivojlanishi va unga xorijiy investitsiyalarni jalb etish masalalari bilan bog‘liq tadqiqotlar so‘nggi yillarda keng e‘tibor qozonmoqda. G.Abdullayeva O‘zbekiston oziq-ovqat sanoatining hududiy xususiyatlarini tahlil qilgan holda, tarmoqning rivojlanish darajasi mintaqaviy farqlarga bog‘liqligini ta’kidlaydi [1]. Muallifning fikricha, hududiy salohiyat va resurslardan samarali foydalanish nafaqat ichki bozorni ta’minlash, balki eksport salohiyatini oshirishda ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu tadqiqot, shuningdek, hududiy resurslarni optimallashtirish va ishlab chiqarish zanjirlarini modernizatsiya qilish orqali tarmoq samaradorligini oshirish zarurligini ko‘rsatadi.

G.Ibragimov esa oziq-ovqat tarmog‘ining mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishdagi alohida xususiyatlarini o‘rganadi [2]. Muallif ta’kidlaganidek, soha nafaqat milliy iqtisodiy o‘sish, balki ish o‘rinlarini yaratish, ichki iste’mol darajasini oshirish va xalqaro bozorlarda raqobatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish imkoniyatlarini kengaytiradi. Shuningdek, Ibragimov tarmoqning barqaror rivojlanishi uchun investitsion jalb etish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va innovatsion yechimlar tatbiq etish zarurligini ta’kidlaydi.

N.Axmedova va S.Xoliqova oziq-ovqat sanoatini rivojlantirishning samarali usullarini tahlil qilib, sohada innovatsion va texnologik yangilanishlarni amalga oshirishning ahamiyatini ko‘rsatadilar [3]. Ularning tadqiqoti, shuningdek, davlat va xususiy sektor hamkorligini rivojlantirish orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, sifat nazoratini kuchaytirish va investitsion salohiyatni to‘liq amalga oshirish mumkinligini isbotlaydi. Bu fikrlar O‘zbekiston sharoitida tarmoqning barqaror rivojlanishini ta’minlash uchun muhim ilmiy asos hisoblanadi.

G.Raxmonqulova esa sanoat tarmoqlarida investitsion salohiyatni oshirish shart-sharoitlarini tahlil qiladi [4]. Muallifning tadqiqotida ta’kidlanganidek,

investitsiya muhitining barqarorligi, soddalashtirilgan ruxsatnomalar va soliq imtiyozlari, shuningdek, ilg'or texnologiyalarni joriy etish tarmoqning rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Bu tadqiqot oziq-ovqat sanoatiga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning samaradorligini oshirish yo'nalishlarini aniqlash uchun ilmiy poydevor yaratadi.

Umuman olganda, mavjud adabiyotlarni tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston oziq-ovqat sanoatining rivojlanishi va uning samaradorligini oshirish uchun xorijiy investitsiyalarni jalb etishning ahamiyati juda katta. Izlanishlar nafaqat investitsion muhit, soliq va imtiyozlar tizimi, davlat-xususiy hamkorlik va texnologik modernizatsiya masalalarini o'rganadi, balki innovatsion va ekologik barqaror rivojlanish yo'llarini ham ko'rsatadi. Shu nuqtai nazardan, ushbu maqola tahlil qiladigan masalalar investitsiya jalb etishning samarali mexanizmlari va strategiyalarini aniqlashga, shuningdek, tarmoqning uzoq muddatli barqaror rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan.

Tadqiqot metodologiyasi. Ushbu maqolada O'zbekiston oziq-ovqat sanoati tarmog'iga xorijiy investitsiyalarni jalb etish samaradorligini oshirish masalalari nazariy jihatdan o'rganilgan. Maqola amaliy eksperimentlar yoki maydon tadqiqotlariga asoslanmagan, balki mavjud ilmiy adabiyotlar, statistik ma'lumotlar va tahliliy materiallar orqali tarmoqning rivojlanish tendensiyalari, investitsion salohiyat va samaradorlikni oshirish yo'llari chuqur o'rganilgan. Shu bilan birga, tadqiqotning markaziy e'tibori O'zbekiston sharoitida investitsion muhitni yaxshilash, innovatsion yondashuvlarni tatbiq etish va ekologik barqarorlik tamoyillarini hisobga olgan holda samaradorlikni oshirishga qaratilgan.

Maqolaning nazariy metodologiyasi bir nechta asosiy usullarga tayangan. Avvalo, nazariy tahlil usuli yordamida oziq-ovqat sanoatining hududiy va iqtisodiy xususiyatlari, investitsiya muhitining holati va davlat tomonidan taqdim etilayotgan imkoniyatlar o'rganilgan. Shu yo'l bilan tarmoqning rivojlanishidagi mavjud muammolar, investitsion salohiyat va samaradorlikni oshirish imkoniyatlari

aniqlangan. Nazariy tahlil, shuningdek, O'zbekiston sharoitida tarmoqni raqobatbardosh qilish, innovatsion yechimlarni joriy etish va investitsiyalarni samarali jalb etish mexanizmlarini aniqlashga xizmat qilgan.

Maqolada taqqoslash metodidan ham foydalanilgan. Milliy va xalqaro tajribalar solishtirilib, tarmoq rivojlanishida muvaffaqiyatli investitsion strategiyalar aniqlangan. Shu yo'l bilan O'zbekiston oziq-ovqat sanoati tarmog'ida investitsiyalarni jalb qilish samaradorligini oshirish bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqilgan. Taqqoslash natijalari shuni ko'rsatdiki, innovatsion texnologiyalar, ekologik barqarorlik va sifat nazorati tizimlarini joriy etish, tarmoqni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulot ishlab chiqarishga yo'naltirilgan strategiyalar samaradorlikni sezilarli darajada oshiradi. Shuningdek, tadqiqotda nazariy tahlil metodi orqali innovatsion rivojlanish, ekologik barqarorlik, davlat-xususiy hamkorlik va investitsion imtiyozlar tizimi o'rganilgan. Izlanishlar natijalari shuni ko'rsatadiki, ushbu omillar tarmoqning barqaror rivojlanishida va raqobatbardoshligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, innovatsion texnologiyalarni joriy etish va ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiya qilish orqali nafaqat ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, balki eksport salohiyatini kengaytirish va milliy iqtisodiyotga qo'shiladigan qiymatni ko'paytirish mumkin.

Nazariy tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, O'zbekiston oziq-ovqat sanoatida xorijiy investitsiyalarni jalb qilish samaradorligini oshirish uchun bir necha omillarni hisobga olish zarur: hududiy resurslar va ularning optimal taqsimlanishi, investitsion muhitning barqarorligi, davlat va xususiy sektor hamkorligi, innovatsion yechimlar va ekologik barqarorlik tamoyillari. Shu bilan birga, tarmoqning rivojlanishiga to'sqinlik qiluvchi omillar ham aniqlangan, jumladan investitsion xavfsizlikning yetarli emasligi, texnologik modernizatsiya darajasining pastligi va sifat nazorati tizimining zaifligi.

Muhokama. So‘nggi yillarda O‘zbekiston oziq-ovqat sanoatida sezilarli o‘shish kuzatilmoqda. 2017–2024 yillar oralig‘ida tarmoq hajmi taxminan 48 foizga oshdi, bu esa aholining oziq-ovqat mahsulotlariga bo‘lgan talabning ortgani, sanoat quvvatlarining kengaygani va eksport-import siyosatlarining moslashuvi bilan bog‘liq. Shu davr ichida ishlab chiqarish hajmini oshirishga qaratilgan ko‘plab loyihalar amalga oshirildi, jumladan yangi korxonalar ochildi va mavjudlarini modernizatsiya qilish ishlari olib borildi.

2025-yilning yanvar-avgust oylarida oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish qiymati 86,5 trillion so‘mga yetdi, bu 2024 yilning mos davriga nisbatan 14,6 foizlik o‘shishni ko‘rsatadi. Bu raqamlar sanoatning barqarorligini va ishlab chiqarish quvvatlarining kengayishini yaqqol namoyon qiladi. Shu bilan birga, 2025-yil 1-avgust holatiga ko‘ra chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar soni respublikada 16 609 taga yetgan. Bu ko‘rsatkich tarmoq va qayta ishlash sanoatida, jumladan oziq-ovqat sanoatida ham sarmoyalar jalb qilinayotganidan darak beradi.

Ayni paytda, rasmiy statistik ma’lumotlarda aynan “qancha xorijiy investitsiya oziq-ovqat sanoatiga yo‘naltirilgan”ligi alohida ko‘rsatilmagan. Shuning uchun mavjud raqamlar orqali investitsiyalar va ishlab chiqarish o‘shishi o‘rtasidagi bog‘liqlikni faqat tendensiya va umumiy yo‘nalish sifatida tahlil qilish mumkin. Shu nuqtai nazardan qaraganda, sohada o‘shish sur‘ati va ishlab chiqarish hajmi ortib borayotgani, yangi investitsiyalar jalb qilinayotganini va sanoatning ichki resurslaridan samarali foydalanilayotganini ko‘rsatadi. Ochiq manbalardan olinadigan ma’lumotlarga tayangan holda, tarmoqdagi o‘shish, ishlab chiqarish hajmining jadal oshishi va chet el investitsiyalari ishtiroki - O‘zbekiston oziq-ovqat sanoatining barqaror rivojlanishiga xizmat qilmoqda.

O‘zbekiston oziq-ovqat sanoati tarmog‘ida xorijiy investitsiyalarni jalb etish masalasi mamlakat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishi va eksport salohiyatini oshirish nuqtai nazaridan katta ahamiyatga ega. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, xorijiy kapitalni jalb qilish nafaqat moliyaviy resurslarni ko‘paytiradi, balki ishlab

chiqarish jarayonlarida texnologik yangilanishni rag‘batlantiradi, sifat va samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, investitsiyalar tarmoqning global bozorlar bilan integratsiyalashuviga yordam berib, milliy mahsulotlarni xalqaro standartlarga moslashtirish imkonini yaratadi.

Hududiy xususiyatlar tarmoq samaradorligiga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, har bir mintaqada mavjud resurslar, mehnat salohiyati va ishlab chiqarish an‘analariga mos ravishda investitsiyalarni yo‘naltirish samaradorlikni oshirishning muhim omili hisoblanadi. Shu bilan birga, ishlab chiqarish zanjirlaridagi logistika, saqlash va qayta ishlash jarayonlarini optimallashtirish tarmoqning raqobatbardoshligini oshiradi.

Muhokama natijalari shuni ko‘rsatadiki, investitsiyalarni jalb etishda moliyaviy rag‘batlantirishdan tashqari, siyosiy va institutsional barqarorlik muhim rol o‘ynaydi. Investitsiya muhitining shaffofligi, soliq va bojxona imtiyozlarining mavjudligi, soddalashtirilgan ruxsatnomalar va qonuniy kafolatlar investorlar uchun ishonchli sharoit yaratadi. Shu bilan birga, innovatsion va texnologik yangilanishlarni tatbiq etish orqali ishlab chiqarish samaradorligi va mahsulot sifati sezilarli darajada oshadi.

Global va ekologik nuqtai nazardan qaraganda, investitsiyalarni jalb qilish jarayonida barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyot tamoyillari muhim ahamiyat kasb etadi. Mahsulot ishlab chiqarish jarayonlarida ekologik toza texnologiyalarni qo‘llash, chiqindilarni kamaytirish va energiya resurslarini tejash orqali tarmoqning uzoq muddatli barqarorligi ta’minlanadi. Shu yo‘l bilan investorlarga qo‘shimcha rag‘bat yaratilib, tarmoq rivojlanishi uchun qo‘shimcha moliyaviy resurslar jalb qilinadi.

Muhokama davomida shuni aniqlash mumkinki, xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning samaradorligi faqat moliyaviy resurslar bilan cheklanmaydi. Innovatsion yechimlarni tatbiq etish, ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiya qilish, sifat va standartlarni nazorat qilish tizimlarini takomillashtirish investitsiya

samaradorligini oshirishning muhim komponentlaridir. Shu bilan birga, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik, innovatsion klasterlar va eksportni qo'llab-quvvatlash tizimlari tarmoqning raqobatbardoshligini sezilarli darajada oshiradi. Shuningdek, tadqiqot shuni ko'rsatdiki, investitsiyalarni jalb etish jarayonida strategik yo'naltirilgan yondashuv zarur. Bu – resurslar, hududiy imkoniyatlar va tarmoq ehtiyojlarini hisobga olgan holda, moliyaviy, texnologik va ekosiyoziy omillarni birgalikda nazorat qilishni anglatadi. Shu tarzda, O'zbekiston oziq-ovqat sanoati tarmog'ida investitsiyalar samaradorligi nafaqat ishlab chiqarish hajmini oshirish, balki eksport salohiyatini kengaytirish, ish o'rinlarini yaratish va milliy iqtisodiyotga qo'shiladigan qiymatni oshirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, muhokama shuni ko'rsatadiki, xorijiy investitsiyalarni jalb etish samaradorligini oshirish uchun bir nechta komponentni bir vaqtning o'zida hisobga olish zarur: hududiy resurslar, moliyaviy va siyosiy barqarorlik, innovatsion va ekologik yechimlar, sifat nazorati va davlat-xususiy hamkorlikni rivojlantirish. Ushbu yondashuv tarmoqning uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlab, eksport salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Natija va takliflar. Izlanishlar natijalari shuni ko'rsatdiki, O'zbekiston oziq-ovqat sanoati tarmog'iga xorijiy investitsiyalarni jalb etish samaradorligi bir nechta muhim omillarga bog'liq. Birinchi navbatda, investitsiyalarni hududiy salohiyat va ishlab chiqarish yo'nalishlariga mos ravishda yo'naltirish zarur. Shu yo'l bilan mavjud resurslar samarali ishlatiladi, ishlab chiqarish hajmi ortadi va ichki bozor bilan bir qatorda eksport imkoniyatlari kengayadi. Hududiy salohiyatni hisobga olgan holda strategik yo'naltirilgan investitsiyalar nafaqat tarmoqning iqtisodiy samaradorligini oshiradi, balki mahalliy ish o'rinlarini yaratish va milliy qiymat qo'shilishini ham kuchaytiradi.

Ikkinchi natija shuni ko'rsatadiki, investitsiyalarni jalb etishda faqat moliyaviy rag'bat yetarli emas. Ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiya qilish, innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish va sifat nazoratini kuchaytirish tarmoqning

raqobatbardoshligini sezilarli darajada oshiradi. Shu yondashuv orqali milliy mahsulotlar xalqaro standartlarga moslashadi, eksport salohiyati kengayadi va tarmoqning global integratsiyaga chiqish imkoniyatlari yaxshilanadi. Innovatsion yechimlar nafaqat samaradorlikni oshiradi, balki ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish va chiqindilarni kamaytirish imkonini ham beradi.

Uchinchi natija - ekologik va ijtimoiy barqarorlikni hisobga olish zarurati. Ishlab chiqarish jarayonlarida energiya resurslarini samarali ishlatish, chiqindilarni kamaytirish va ekologik toza texnologiyalarni tatbiq etish nafaqat tarmoqning uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlaydi, balki xorijiy investorlar uchun qo'shimcha rag'bat yaratadi. Shu yo'l bilan investitsiyalar nafaqat moliyaviy daromad, balki ijtimoiy va ekologik barqarorlikni ham hisobga olgan holda jalb qilinadi.

To'rtinchi natija shuni ko'rsatadiki, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish zarur. Soddalashtirilgan ruxsatnomalar, soliq va moliyaviy imtiyozlar investitsion muhitni barqarorlashtirib, xorijiy kapitalni jalb etishni osonlashtiradi. Shu bilan birga, innovatsion klasterlar va eksportni qo'llab-quvvatlash tizimlari tarmoqning raqobatbardoshligini sezilarli darajada oshiradi.

Yuqoridagi natijalardan kelib chiqib, bir necha amaliy takliflar ishlab chiqildi. Birinchidan, hududiy strategiyani rivojlantirish lozim, ishlab chiqarish salohiyati yuqori bo'lgan hududlarga maqsadli investitsiyalarni yo'naltirish va ishlab chiqarish zanjirlarini optimallashtirish tarmoq samaradorligini oshiradi. Ikkinchidan, innovatsion yechimlarni tatbiq etish, ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish, sifat nazoratini kuchaytirish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etish zarur. Uchinchidan, davlat-xususiy hamkorlikni mustahkamlash, soddalashtirilgan ruxsatnomalar, soliq va moliyaviy imtiyozlar orqali investorlar uchun qulay muhit yaratish tavsiya etiladi. Shuningdek, ekologik barqarorlikni ta'minlash va yashil iqtisodiyot tamoyillarini tatbiq etish investitsion jozibadorlikni oshiradi va tarmoqning uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlaydi. Nihoyat, mahsulot sifatini va standartlarini oshirish, milliy va xalqaro bozorlarga mos mahsulot ishlab

chiqarish orqali eksport salohiyatini kuchaytirish va tarmoq raqobatbardoshligini oshirish mumkin.

Shu takliflarni amalga oshirish orqali O'zbekiston oziq-ovqat sanoati tarmog'ining samaradorligi sezilarli darajada oshadi, ichki va xalqaro bozorlar bilan integratsiyalashuv kuchayadi, milliy iqtisodiyot barqaror rivojlanadi va xorijiy investitsiyalar samarali jalb qilinadi. Bu esa tarmoqni nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy va ekologik barqaror rivojlanishga olib boradi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston oziq-ovqat sanoati tarmog'iga xorijiy investitsiyalarni jalb etish samaradorligini oshirish uchun hududiy salohiyat, innovatsion texnologiyalar, ekologik barqarorlik, davlat-xususiy hamkorlik va sifat nazorati tizimini birgalikda hisobga olish lozim. Shu yo'l bilan tarmoq nafaqat ishlab chiqarish va eksport salohiyatini kengaytiradi, balki milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi, ichki va xalqaro bozorlarda raqobatbardoshlikni oshiradi. Yaqin kelajakda ushbu strategiyalarni tatbiq etish orqali O'zbekiston oziq-ovqat sanoati tarmog'i uzoq muddatli barqaror va samarali rivojlanishga erishishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullayeva G. O'zbekiston Respublikasining oziq-ovqat sanoati rivojlanishining hududiy xususiyatlari va takomillashtirish yo'llari //Journal of science-innovative research in Uzbekistan. – 2024. – T. 2. – №. 11. – С. 370-376.
2. Ibragimov G'anijon. “Oziq-ovqat tarmog'ini mamlakatimiz iqtisodiyotini rivojlantirishdagi alohida xususiyatlari.” Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting 4.07 (2024): 235-241.
3. Axmedova Nilufar, and Xoliqova Susanna. “Oziq-ovqat sanoatini rivojlantirishning samarali usullari.” SYNAPSES: Insights across the disciplines 2.2 (2025): 16-21.

4. Raxmonqulova G. O'zbekiston sanoat tarmoqlarida investitsion salohiyatni takomillashtirish borasida shart-sharoitlari tahlili //Наука и технология в современном мире. – 2025. – Т. 4. – №. 1. – С. 123-125.
5. Asilbek, Xabibullayev, and Egamberdiyev Shavkatbek. "GREEN ECONOMY: SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND ENVIRONMENTAL CHALLENGES." Modern education and development 19.4 (2025): 20-25.
6. Abdullaev B. A., Lazareva M. Factors influencing organizational and economic management mechanisms in the chemical industry //Asian Journal of Multidimensional Research. – 2021. – Т. 10. – №. 10. – С. 1011-1016.
7. Shavkatbek, Egamberdiyev. "GLOBAL TRENDS IN THE GREEN ECONOMY." Modern education and development 19.4 (2025): 26-30.
8. Абдуллаев Б., Эргашев Х. ИННОВАЦИОННОЕ МЫШЛЕНИЕ В УПРАВЛЕНИИ ПРОИЗВОДСТВАМИ //Инновационные технологии на транспорте: образование, наука, практика. – 2017. – С. 246-249.
9. Jasurbek G., Shavkatbek E. INNOVATION AND COMPETITIVENESS IN LIGHT INDUSTRY //Modern education and development. – 2025. – Т. 19. – №. 4. – С. 3-7.
10. Shavkatbek E. THE ROLE OF STRATEGICALLY IMPORTANT SECTORS IN THE NATIONAL ECONOMY //Modern education and development. – 2025. – Т. 19. – №. 3. – С. 631-636.
11. Shavkatbek E. GLOBAL TRENDS IN THE GREEN ECONOMY //Modern education and development. – 2025. – Т. 19. – №. 4. – С. 26-30.
12. Пахлавонбек Е., Эгамбердиев Ш. РАЗВИТИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ В УСЛОВИЯХ ПРОЦЕССА ГЛОБАЛИЗАЦИИ //Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi. – 2024. – Т. 22. – С. 186-190.